

Lilla Skrållan



Sagodikt av Zacharias Topelius 1863

Nykarlebyveckan 2017



Lilla Skrållan

eller

Det skrynkliga förklädet.

I småbarnsskolan gick i fjol
en liten snäll och fattig flicka,
med ögon som en sommarsol
och rutig halsduk, randig kjol
och strumpor, som hon själv lärt sticka.

Fastän hon var ett fattighjon,
var hon så ren, den lilla fjollan
och snygg om näsan, blank om skon,
men skrynkligt förklä hade hon,
och därför kallades hon *Skrållan*.

Vad hjälpte det att hon var klok
och kunde stava tryckt och skrivet
och läste flinkt *Naturens bok*?
Ack, förklät, förklät var på tok,
och det var Skrållans sorg i livet.

- Hur kan man sådant förklä ha?
sa lärarinnan; -Det är ynkligt.
Säg, har du sopat spisarna
och burit mat åt grisarna?
Och varför är ditt förklä skrynkligt?

Det hörde lilla Skrållan på
och teg bedrövad under trätan;
men nästa gång kom hon ändå
med förklät skrynklat likaså
på både avigan och rätan.

-Det går ej an, det är ej rätt
sa lärarinnan. –Kära Skrållan,
är förklät ej i morgon slätt,
så skyll dig själv, mitt barn, för det,
om du i skamvrån får dig hålla.

Jo jo, här var processen kort,
här hjälpte ej att saken skruva,
och Skrållan stackare gick bort
med ögon av den röda sort,
som när man har en riktig snuva.

Nu hände nästa morgon, att
just lärarinnan gick till hamnen,
där såg hon Skrållan, sysselsatt
att plocka stickor som en skatt
och bära vedträn uti famnen.

Ty så gick Skrållan alla dar
att tigga lite ved från skutan,
och, klädd till skolan, som hon var,
hon veden till sin mamma bar
som annars nog fått frysa utan.

Då märktes nog varav det kom,
att Skrållans förklä satt så illa,
och lärarinnan tycktes som
hon intet låtsade därom,
men inom sig så log hon stilla.

När Skrållan kom till skolan nu,
förlägen, rädd och röd om näsan,
började barnen sjuttiosju
att titta bort till skamvrån – hu!
Där Skrållan skulle få sig snäsan.



Men lärarinnan sa: -Min vän,
kom hit, min kära, lilla tippa!
Väl är ditt förklä skrynkligt, men
nu vet jag rätta orsaken,
och skamvrån skall du nu få slippa.

Visst är det bra att putsad gå
och vara mån om sina *kläder*;
men mycket bättre är ändå
att vara i sitt *hjärta* så
att det både Gud och människor gläder.

Och efter förklätt skrynklat, när
du gick att ved åt mamma samla,
så tag det nya förklätt här,
och det med samma hjärta bär,
som du har burit förr det gamla.

Men att ej det må skrynklas ner,
så skall jag ved åt mamma skicka.
Och *Skrällan* är ej öknamn mer,
det är ett namn, som heder ger,
och det har du förtjänt, min flicka.

Så sagt. Och alla barn i fjol,
de tyckte just precis detsamma.
Och *Skrällan* sken just som en sol
uti sitt förklä och sin kjol,
när hon gick hem igen till mamma.

Sagodikten publicerad första gången i EOS 1863
Illustrationer av Otilia Adelborg och Acke Andersson

Sagodikten bearbetad av personalen vid Nykarleby stadsbibliotek 2017